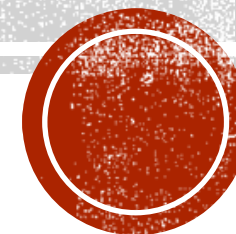

ESTETIKA TELEVIZIJE

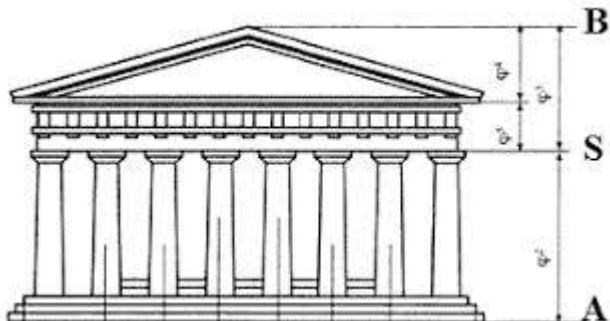

dr Uglješa Colić

VREME POVEZIVANJA UMETNOSTI

- Teorijski problem integracije umetnosti: kako pojmove pojedinačnih umetnosti povezati u opšti pojam umetnosti
- Praktični problem: kako pojedinačne umetnosti udružiti za stvaranje jednog dela, odnosno kako veštine i oruđa svojstvene pojedinačnim umetnostima povezati za jedno delo.
- Immanuel Kant: „Ako umetnost, saobrazno poznavanju nekog predmeta, preduzima one radnje koje su joj potrebne da bi taj predmet samo ostvarila, onda je ona **mehanička** ali ako njenu neposrednu svrhu sačinjava osećanje **zadovoljstva** onda se ona zove estetska umetnost.

DREVNE CIVILIZACIJE

- 1200 -te god. pne. egipatski faraon Ramzes II je sagradio hram boginji Isis, koji je imao 110 kolonada
- Svaka kolonada je prikazivala figuru boginje u progresivnoj promenjenoj figuri
- Konjanici u prolazu imali su utisak menjanja slika - iluzija pokreta

TELEVIZIJA KAO PRIMENJENA UMETNOST

- „Njena sposobnost je uslovljena pre svega kućnim prijemom: ta se umetnost, došavši k nama u sobu, uvukla u naš uobičajeni ambijent, postala deo našeg svakodnevnog života.“ B. Borev
- Borev naziva televiziju primenjenom umetnošću...
- Društveni, tehnički i umetnički aspekt televizije se ne mogu obrađivati izolovano jer zavise jedan od drugog, Teodor V. Adorn
- „Umetničke osobine televizije nisu nezavisne od onog što na socijalnom planu koči publiku i onemogućava joj da kritički uoči estetske vrednosti, to jest, daleko više bezvrednosti.“ Teodor V. Adorn

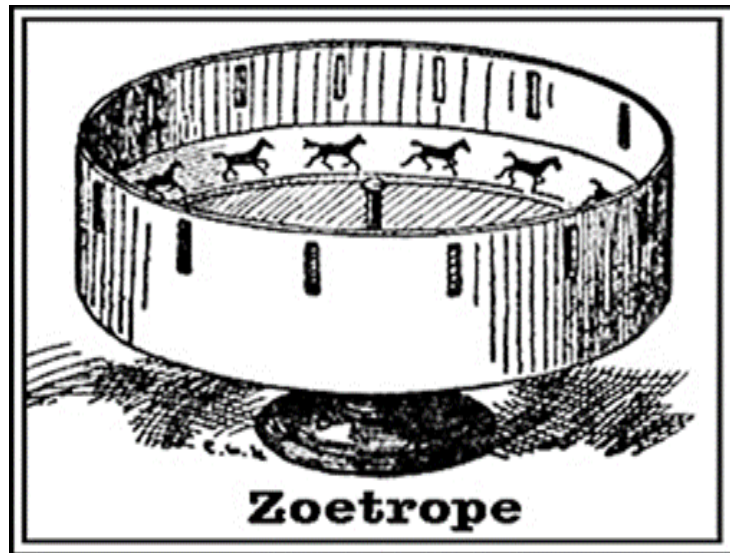
TRADICIONALNA KLASIFIKACIJA UMETNOSTI

- 3 Plastične umetnosti: ARHITEKTURA, VAJARSTVO, SLIKARSTVO
- 3 Ritmičke umetnosti: PLES, MUZIKA, POEZIJA
- i 7. umetnost: FILM
- Radiodifuzija, televizija, crtani film, animacije...?

PRE POJAVE FILMA

- Zoetrope (1867.) – točak života.
- Sekvence su bile rukom iscrtane unutar bubnja, a crteži su bili jednostavno poređani u niz.

TELEVIZIJA

- Socijalno - psihološki fenomen ili estetski fenomen?
- Sredstvo za popularizaciju drugih umetnosti ii samostalna umetnost, koja ima zakone svoga izražavanja i svoju publiku?
- Promovisanje estradnih i cirkuskih predstava...
- Da li je ona medij za informisanje i širenje nauke i kulture?
- Ili sredstvo samostalnog izražavanja i umetničke komunikacije?
- Koji je estetski uticaj televizije?

PRVI FILM

- Prvi film prikazan je u Parizu, 28. decembra 1895. godine.
- Film je bio nem i crno-beli. Njegovi tvorci su braća Limijer.
- Trajao je svega nekoliko minuta i predstavljao je dolazak voza na železničku stanicu.
- Prilikom projekcije ljudi su, videvši da im voz ide u susret, počeli da vrište i beže po sali, ne znajući da je to samo projektovano na platnu.
- Isti film je u Srbiji prikazan šest meseci kasnije

TV KAO SVAKODNEVICA

- Gunter Anders: televizija preokreće odnos između stvarnosti i slike
- Stvarno je no što nas pogađa i od čega zavisimo, netflix
- Svet se može upoznati samo putovanjem i sticanjem iskustva, a ne kao „predmet potrošnje isporučen u kuću“
- Ako događaj u svojoj reproduktivnoj formi postaje važniji od svoje originalne forme, mora se original upravljati prema svojoj reprodukciji, dakle događaj postaje obična matrica svoje reprodukcije.
- Turističke promocije, snimci drona...

DOLAZAK ZVUKA

- Otkrićem zvučnih filmova 1927. godine sve se promenilo.
- Mnogi glumci koji su imali izražen strani naglasak ili piskave glasove ostali su bez posla.
- Mikrofoni za snimanje zvuka, dizajneri zvuka...

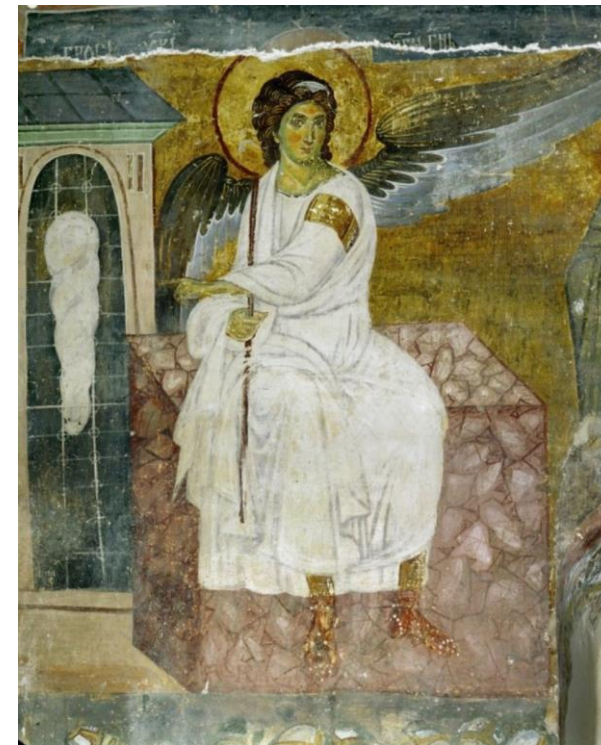
TV KOMUNIKACIJA I ILUZIJA STVARNOSTI

- Džon Fisk i Džon Hartli vide televiziju kao visoko - zahtevni oblik komunikacije
- Posmatranje televizije kao opažanje same stvarnosti
- Kojim to sredstvima televiziji polazi za rukom da postigne to da se medijumom manipulisanja stvarnosti izdaje za samu realnost?
- Valter Džens to povezuje sa televizijskom dramaturgijom

POJAVLJIVANJE TELEVIZIJE

- 1925. – rođenje televizije, Dž. L. Berd u Londonu, prenosi sliku lutke iz potkrovlja u radnju u prizemlju gde je montiran prijemnik.
- 1939. — prvi redovni program u SAD-u
- 1953. — tv u boji
- 1958. započeo je „eksperimentalni program“ Studija Beograd
- 1963. — prva tv slika preko satelita
- Prvi satelitski prenos video signala između Evrope i Amerike sadržao je među kadrovima i mileševsku fresku
- 1993. — početak digitalne televizije
- 21. vek široki ekrani lcd i plazma tv

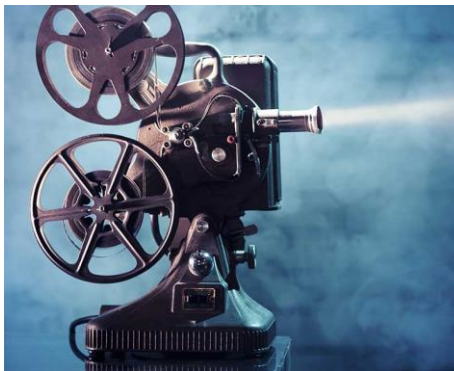
TELEVIZIJA ZA I PROTIV

- Televizija je običan instrument za prenošenje, Rudolf Arnhejm
- Prvi put u istoriji čovečanstva čovek dobija mogućnost da doživi istovremenost kao takvu, a ne kao vremenski redosled
- To nam čini predstavu o svetu neizmerno složenijom i istinitijom nego ranije
- Ali istovremeno sužavamo carstvo govorne i pisane reči, a time i carstvo misli
- Iluzija je da čulno primanje može da zameni znanje i pronicljivost

TEHNOLOŠKI NAPREDAK

- Pri sličnom zadatku novo sredstvo potiskuje staro
- Tehnologija napreduje, a novi uređaji su podesniji, savršeniji
- Fotoaparati, televizori, kompjuteri, mobilni telefoni...

DECA I TELEVIZIJA

- U ranom uzrastu (do godinu dana) deca najviše informacija primaju putem senzornih podsticaja
- Bebe se u prvo vreme najviše zanimaju za zvuk, dodir, miris a zatim za likove, boje, oblike
- Podsticaji ih privlače, usmeravaju im pažnju, potom ih doživljavaju i pokreću emocionalne reakcije
- Čulno iskustvo (senzorni podsticaj) → opažanje → doživljaj → emocionalne reakcije → saznanje

- Kanali su pravljani tako da ih karakterišu previše jarke boje, karakteristična melodija, periodično ponavljanje sadržaja i neograničeno vreme emitovanja - baby TV
- Svi stimulansi su prenaplašeni
- Ovo su sve karakteristike koje okupiraju dečiju pažnju ali ne daju informacije iz stvarnog sveta već decu uvlače u virtuelni svet

DECA I TELEVIZIJA

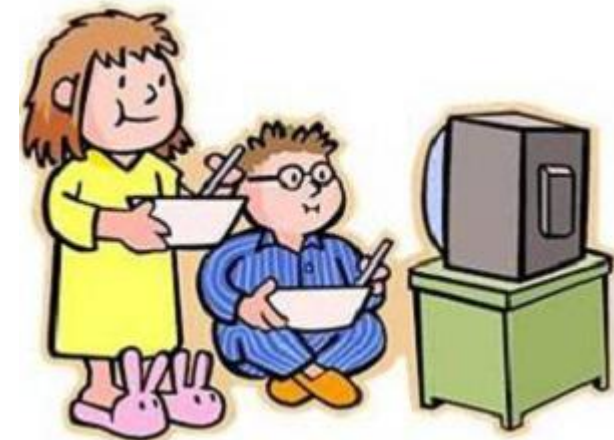

- Dete uzrasta do doginu dana je još uvek u fazi senzomotornog razvoja
- Tokom ovog perioda dete putem pokreta i čula stiče sva iskustva na kojima se bazira saznavanje
- **Porast dece koja**
 - • kasne u progovaranju
 - • imaju poremećaj pažnje
 - • imaju izmenjeno ponašanje
- Ono što im je zajedničko: previše vremena provode ispred TV-a ili računara
- Interesovanje → pažnja → saznanje → ideje, mišljenje → govor

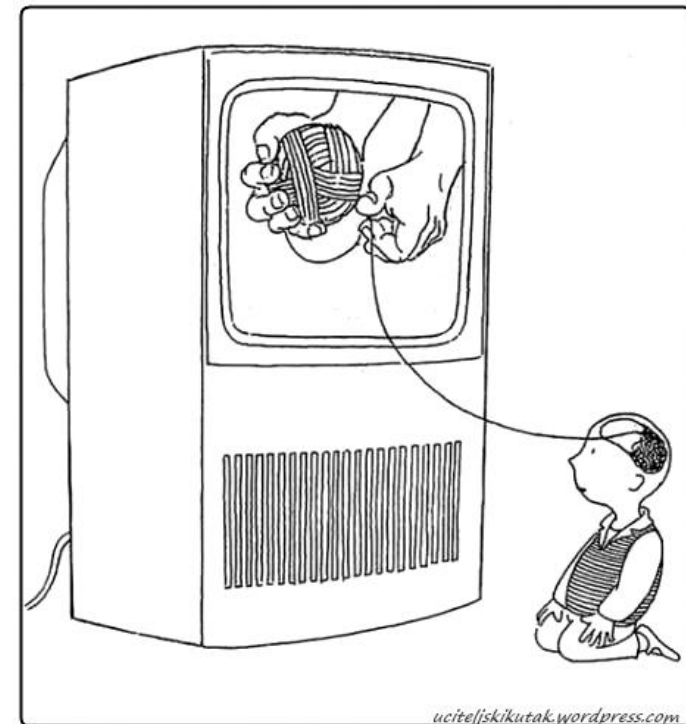
DECA I TELEVIZIJA

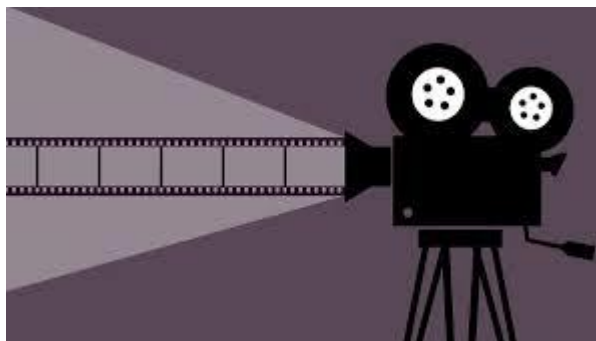
- Zbog čega treba ograničiti gledanje televizije?
- Slabija fizička aktivnost i gojaznost
- Nezainteresovanost za vannastavne aktivnosti
- Retko čitaju knjige
- Upijaju često informacije koje su neprikladne i netačne
- Često ne razlikuju fantaziju od realnosti
- Veliki uticaj reklama

STVARNOST, A NE ILUZIJA STVARNOSTI

- Detetu je neophodno da trči, istražuje, dodiruje
- Neophodno mu je da doživi svoje telo i prostor u kojem se nalazi
- To neće dobiti gledajući ni u jedan ekran

Fin.

